

УНИВЕРЗИТЕТУ „ДЖОН НЕЗБИТ“
ФАКУЛТЕТУ
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

На основу одлуке Сената Универзитета од _____, пошто смо проучили урађену
ДОКТОРСКУ ДИСЕРТАЦИЈУ _____ под називом:

(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

Системска анализа банкрутства и реорганизације привреде и предузећа – пример
развијених земаља ЕУ

кандидата: Магистра Гвоздена Јовановића _____ подносимо следећи:

(звање, име и презиме кандидата)

РЕФЕРАТ

1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту

(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)

Мр Гвозден Јовановић, рођен је 1954. године у Шумама, општина Топола, завршио Економски факултет Универзитета у Новом Саду, магистрирао на Економском факултету Универзитета у Нишу.

Био је радно и професионално ангажован у више значајних установа и привредних друштава у вођењу, декомпоновању и реструктурирању. Овлашћени судски вештак за економско финансијску област (ужа специјалност акционарство) и лиценцирани стечајни управник. Радно ангажован на пословима стечајног управника.

Ожењен, супруга Надица судија Вишег суда у Крагујевцу. Има ћерку Марију, доктор правних наука Универзитета **Oxford** (Велика Британија), запослена на Националном Универзитету у Сингапуру.

Списак објављених радова

У току свог научно-стручног рада објавио је следеће радове:

- Магистарску тезу под насловом „Фундаментална и техничка анализа цене акција“ Економски факултет Универзитета у Нишу, 2010 (М72)

- Монографију: „Основни елементи савременог бизниса“ ISBN 978-86-7084-053-9, 2012 (М42)

- Јовановић Г, Лакићевић Д, Agriculture budget as a form of financing of Serbian agriculture, стр. 59-67, Acta Agriculturae Serbica, FACULTY OF AGRONOMY, Чачак, Vol. XVII, 33, 2012 (M53)

- Јовановић Г, Лакићевић Д, Означавање производа који садрже компоненте ГМО, стр. 536-540, XVII САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ – са међународним учешћем, Универзитет у Крагујевцу, Агрономски факултет у Чачку, 2012 (M63)

- Јовановић Г, Лакићевић Д, Оријентација српске пољопривреде на квалитет производа, стр. 476-480, XVII САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ – са међународним учешћем, Универзитет у Крагујевцу, Агрономски факултет у Чачку, 2012 (M63)

- Јовановић Г, Лакићевић Д, Анализа продуктивности аграрног сектора са аспекта макроекономских промена, стр.549-555, XVIII САВЕТОВАЊЕ О БИОТЕХНОЛОГИЈИ–са међународним учешћем, Универзитет у Крагујевцу, Агрономски факултет у Чачку, 2013 (M63)

Докторска дисертација која носи назив „Системска анализа банкротства и реорганизације привреде и предузећа – пример развијених земаља ЕУ“, припада у оквиру економске научне области. Обрађена је кроз 5 поглавља, на 206 страна. Дисертација садржи следећа поглавља:

1. Методолошко-хипотетички оквир истраживања
2. Значај анализе процеса банкротства и реорганизације предузећа
3. Утицај и превенција банкрота у националној економији
4. Државни буџет и јавни дуг као макроекономске карактеристике у превенцији банкрота
5. Економски раст и незапосленост у условима неизвесности и ризика банкротства

Урађена докторска дисертација са оваквом структуром омогућила је спровођење истраживачког поступка, односно примењеном методологијом научно су доказане постављене хипотезе.

2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

(Показати да је реч о оригиналној идеји, значајној за развој научне или уметничке области)

Предмет дисертације јесте анализа банкрутства и реорганизација са аспекта макро и микроекономије са посебним освртом на праксу развијених земаља Европске Уније. У свим развијеним земљама ЕУ присутне су реформе тржишне привреде у правцу ефикасног функционисања. У том процесу у односу на земље источне Европе присутне су значајне разлике. То се пре свега, огледа у трошковима изгубљеног времена, а са друге стране, тај недостатак омогућава претходно сагледавање праксе економија које су ефикасније ушле у те процесе. Да би створиле услове за дугорочан економски раст и просперитет, све економије мора да се покрену и сконцентришу на дугорочни програм дубљих институционалних и структурних реорганизација.

Структурна реорганизација поред промене пратећих механизма – либерализације, макроекономске стабилизације, приватизације, организовања финансијске сфере, финансијског тржишта, фискалног система, социјалне заштите, институционалних и правних реформи, подразумева и нужне промене на микроекономском нивоу, како би се предупредило банкрутство и то се пре свега односи на: навике, понашање, однос према ризику, индивидуализам наспрам колективизму и многе друге аспекте. Предмет истраживања дисертације је и утицај различитих фактора реструктурирања на привредне перформансе, уз посебну анализу макроекономских токова. Без стварања услова за раст капитала, немогуће је без домаћих и иностраних извора штедње побољшати позицију било које од земаља у односу на постигнути степен развијености привреде, мада се инвестиције, саме по себи не могу сматрати кључним фактором подизања макроекономских и микроекономских перформанси.

Научни циљ докторске дисертације је откриће и научно објашњење суштине функционисања привреде и предузећа у правцу изградње ефикасног концепта превенције банкрота. У раду се (кроз истраживање теме), настоји циљно приказати анализа узрока и ефеката банкрутства, уз посебан осврт на утицај рецесије на економске структуре, који се огледа у: успореном расту привреде, смањеном приливу капитала, застоју у процесу развоја, великим екстерним рефинансирањем, паду страних директних инвестиција и др. Посебан осврт је дат на утицај екстерних шокова. Због свега напред наведеног, вршило се и истраживање утицаја потенцијаних мера, тј. стратешких задатака у периодима који следе након кризе.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

(Објаснити да ли су хипотезе научно потврђене или оборене)

Истраживањем напред наведене теме, постављене су основна и из ње изведен одређен број посебних хипотеза које су дескрипцијом резултата истраживања у основи верификоване или одбачене, а то су:

Главна хипотеза:

Што је степен стабилности и развијености националних економија већи, то је превенција боље развијена и утицај банкрота предузећа или појединих делова система у структури националне економије у основи, мањи.

Посебне хипотезе:

X1: Уколико су могућности остварења динамичне реорганизације у средњем и дугом року боље, утолико ће банкротство омогућити бржу или спорију конвергенцију на равнотежној путањи раста и тиме стварати повратне могућности боље реорганизације.

X2. Успешан завршетак процеса стечаја неконкурентних фирми требало би да доведе до вишег нивоа капиталне опремљености код конкурентних фирми.

X3. Економска ефикасност кроз елиминацију лоших привредних субјеката, истовремено, значи и већи степен продуктивне употребе расположивих средстава.

X4 Већа способност привредног система да успешно ангажује ресурсе зависи од операционализације и ефикасности у коришћењу средстава на располагању, који указују на проблем који не пружа једнозначна решења, јер треба узети у обзир различите елементе укључене у процес стечаја привреде и предузећа.

X5. У оквиру рада тестирана је хипотеза усаглашености правних и економских структура банкрота и реорганизације у посматраном узорку. У зависности од посматране земље, склоност ка банкротству зависи од основних структуралних карактеристика и од чињенице да ли иницијални параметри који указују на потенцијалне проблеме имају вредности испод или изнад специфицираног нивоа.

4. Кратак опис садржаја

Докторска дисертација је конципирана из неколико делова. Поред апстракта, увода, закључка и литературе, дефинисан је и Методолошко-хипотетички оквир истраживања. Постављене су главна, као и помоћне хипотезе и објашњавају се методе које ће се користити у истраживању. Поред тога, објашњен је предмет и циљ истраживања.

У поглављу под називом „Значај анализе процеса банкротства и реорганизације предузећа“ Приказани су релевантни чиниоци у одређењу овог процеса. Након разматрања основних обележја и циљева дати су и узроци и последице ових фундаменталних промена. Имајући у виду чињеницу да је процес банкротства и реорганизације посебан начин утицаја на економске перформансе, наглашене су и нужне промене у истим уз интерпретацију основних економских индикатора са овим у вези. У овом делу дескриптивним и моделираним описом различитих ефеката дате су карактеристике успешности завршетка процеса реорганизације. Представљени су неки индикатори у вези са процесом банкротства на бази практичних искустава из предузећа.

У оквиру поглавља о утицају и превенцији банкрота у националној економији, основ посматрања је веза ових елемената са цикличним кретањем аутпута, запослености и цена, као и макроекономска политика с тим у вези. У економској литератури по овом питању нуде се различита концепцијска решења тј. не постоји јединствен став. У анализи се прати кретање појединих компоненти агрегатне тражње, као и њихове карактеристике и образац испољавања током економских флукуација. Развијене економије имају сличности и разлике током цикличних флукуација. Предвидивост банкротства и цикличне динамике, као и одговор стабилизационе политике представљају један од најсложенијих задатака, како за креаторе, тако и за аналитичаре у овој области.

По питању државног буџета и јавног дуга као макроекономских карактеристика, кроз истраживање се настојала одредити амплитуда дозвољених кретања и ефеката равнотеже за посматране економије. Ове макроекономске величине су битне у погледу понашања смера у којем се крећу, као и компарација у односу на резултате привреде. Кроз примену теоријских апликација вршено је истраживање ових економских феномена. У погледу економског раста и незапослености тражени су одговори у оквиру различитих временских димензија на бази доступних теоријских решења. Из рада се може видети да економски раст није аутоматизовано право које наслеђује свака од посматраних економија, већ је задатак владе да креира услове за остварење потенцијала раста и смањење незапослености. Питања економског раста и решавање дугорочне незапослености не зависе само од количине ресурса, којима земље располажу већ, и од квалитета њихове употребе. Одређење неке земље као развијене блиско је повезано са нивоом капиталне опремљености и продуктивности.

У закључним разматрањима сумирани су резултати истраживања кроз опис и приказ смерница које би помогле успешном завршетку ових процеса, где се акценат ставља на реструктурирање привреде. Нужност и неопходност сталних промена намеће се као кључан елемент економског опстанка и развоја. На крају рада следи списак коришћене литературе

5. Остварени резултати и научни допринос

(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)

Постављени циљеви истраживања, полазне хипотезе које су истраживањем провераване и истраживачка методологија која се користила у докторској дисертацији, дају основа за научни допринос који се од ње може очекивати. Главни резултат спроведеног пре свега, дескриптивног истраживања јесте потврђивање или негирање постављених хипотеза. Мотив овако формулисане докторске дисертације налази се у настојању да се истраживањем ове области изврши анализа банкрутства и реорганизације привреде и предузећа, које би допринело стварању што боље конкурентске позиције на бази апликативно пренесеног знања на привреду и предузећа Србије.

Научни допринос се огледа у истрази, одређењу и сагледавању економских промена до којих долази услед побољшања или погоршања, тј. убрзања или успоравања ових процеса и превазилажења препрека на том путу. Ефекат тога су добијени резултати, оцене и закључци, који омогућавају и добијање јасне слике о мерама и ефектима у овој области. Резултати ове докторске дисертације могу имати и практични значај за аналитичаре и креаторе економске и пословне политике, јер ће иста омогућити сагледавање перформанси које могу предупредити или рано открити могућност банкрута.

Повећањем конкурентности привреде и постизањем већег нивоа економске ефикасности, обезбеђује се већа способност ефикаснијег деловања у доношењу економских одлука. Посматрано са становишта постављених хипотеза, очекивани теоријски резултати предложене докторске дисертације могли би се одредити на следећи начин:

- Боље разумевање улоге и значаја анализе банкрутства и реорганизације привреде и предузећа;
  - Идентификовање главних могућности, ограничења и изазова везаних за повећање конкурентности привреде и постизање већег нивоа економске ефикасности како на нивоу предузећа, тако и на нивоу привреде у целини;
  - Свеобухватна анализа узрока, као и последица фундаменталних промена;
  - Операционализацији предлога за превазилажење проблема у функционисању економије.
- Рад је усмерен и на пројекцију различитих сценарија у превазилажењу постојећих стања и тражењу пута до бржег конституисања успешније политике у циљу решавања развојних проблема.

6. Закључак

(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)

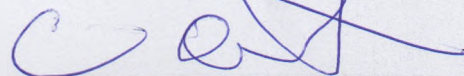
Имајући у виду докторску дисертацију може се закључити:

- Дисертација је написана у складу са образложењем у пријави теме,
- Дисертација садржи све битне елементе и садржајно и суштински,
- Закључци су солидно аргументовани.

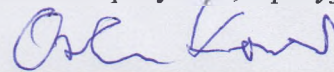
Комисија коју је именовало Наставно-научно веће констатује да је докторска дисертација под насловом "Системска анализа банкротства и реорганизације привреде и предузећа – пример развијених земаља ЕУ", урађена према одобреној пријави и да иста представља самосталан и оригиналан научно истраживачки рад кандидата, те да су се стекли услови за њену јавну одбрану. У складу са тим, Комисија предлаже да се одобри јавна одбрана докторске дисертације кандидата Гвоздена Јовановића.

Место и датум:
Београд, 30.05.2017. год.

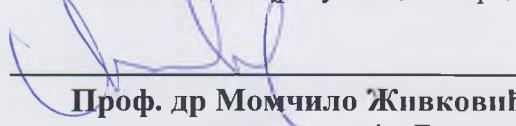
Чланови Комисије
за оцену докторске дисертације

Проф. др Саша Обрадовић
Економски факултет, Крагујевац

Проф. др Оскар Ковач
Геокономски факултет, Београд

Проф. др Момчило Живковић
Факултет за пословне студије, Београд